

Udskriftsdato: 21. december 2025

2012/1 LSF 60 (Gældende)

**Forslag til Lov om ændring af lov om frikommuner og lov om
naturbeskyttelse
(Etablering af yderligere forsøgsmuligheder for frikommunerne)**

Ministerium: Økonomi- og Indenrigsministeriet

Journalnummer: Økonomi- og Indenrigsministeriet, sagsnr.
1205836

Forslag

til

Lov om ændring af lov om frikommuner og lov om naturbeskyttelse

(Etablering af yderligere forsøgsmuligheder for frikommunerne)

§ 1

I lov om frikommuner, jf. lov nr. 550 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 7 indsættes før overskriften før § 8:

»§ 7 a. Kommunalbestyrelsen i en frikommune kan tilrettelægge hyppigheden, formen og indholdet af opfølgningen på integrationskontrakten, som kontanthjælpsmodtagere, der deltager i integrationsprogrammet efter § 20, stk. 1-4, i integrationsloven, skal have.

§ 7 b. Kommunalbestyrelsen i en frikommune kan træffe beslutning om, at § 23 f i integrationsloven fraviges, således at reglerne for kontanthjælpsmodtagere i § 76, stk. 1 og 2, og § 77 om hjælpemidler og § 82 og § 83 om befordringsgodtgørelse m.v. i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats finder tilsvarende anvendelse for kontanthjælpsmodtagere, som deltager i integrationsprogrammet efter integrationsloven.

§ 7 c. Medlemmer af en arbejdsløshedskasse, som har bopæl i en frikommune, kan udføre frivilligt, ulønnet arbejde for frivillige foreninger, organisationer og lignende uden fradrag i deres arbejdsløshedsdagpenge og efterløn, jf. dog stk. 2. Det frivillige arbejde skal foregå i Danmark, og arbejdet skal udføres, uden at medlemmet er underlagt sædvanlige ansættelsesretlige pligter.

Stk. 2. Frivilligt, ulønnet arbejde, der kan udbydes som almindeligt lønarbejde, kan alene udføres uden fradrag i arbejdsløshedsdagpenge og efterløn, hvis arbejdet ikke sædvanligvis udbydes som lønnet arbejde i foreningen, organisationen eller lignende. Det samme gælder, hvis arbejdet normalt udbydes som lønnet arbejde i foreninger, organisationer eller lignende af tilsvarende art og størrelse.

Stk. 3. Medlemmer, der modtager arbejdsløshedsdagpenge og efterløn, og som udfører frivilligt, ulønnet arbejde, jf. stk. 1 og 2, skal skriftligt oplyse arbejdsløshedskassen om arbejdets art, samt om hvilken organisation, forening eller lignende arbejdet udføres for.

Stk. 4. Hvis arbejdsløshedskassen efter en konkret vurdering finder, at det frivillige, ulønnede arbejde skal medføre fradrag i medlemmets arbejdsløshedsdagpenge eller efterløn, skal fradraget ske på det tidspunkt, hvor arbejdet udføres.

§ 7 d. Kommunalbestyrelsen i en frikommune kan træffe beslutning om, at § 30 i lov om aktiv socialpolitik fraviges således, at der til en gruppe af særligt udsatte kontanthjælpsmodtagere kan ydes en arbejdsdusør på op til 25 kr. pr. time for deltagelse i særlige aktiviteter med beskæftigelsesfremmende formål, uden at arbejdsdusøren medfører fradrag i ansøgerens eller ægtefællens hjælp.

Stk. 2. Det beløb, der kan ses bort fra, kan ikke beregnes på grundlag af mere end 160 timer pr. måned pr. person.«

2. Efter § 9 indsættes før overskriften før § 10:

»§ 9 a. Børne- og undervisningsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan beslutte, at forældrebestyrelsens eller forældrene i den enkelte enheds mulighed for fravalg efter dagtilbudslovens § 16 b, stk. 1 og 2, af et sundt frokostmåltid, jf. dagtilbudslovens § 16 a, stk. 1, skal foreligge mindst hvert fjerde år og højst hvert andet år.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal forud for forældrebestyrelsens eller forældrene i den enkelte enheds beslutning om fravalg efter dagtilbudslovens § 16 b, stk. 1 og 2, af et sundt frokostmåltid, jf. dagtilbudslovens § 16 a, stk. 1, oplyse forældrene om længden af perioden for forældrenes fravalg.

§ 9 b. Børne- og undervisningsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan beslutte, at den pædagogiske læreplan, som alle dagtilbud skal udarbejde efter dagtilbudsloven § 8, stk. 1, skal beskrive mål for børnenes læring inden for temaer, som kommunalbestyrelsen selv fastsætter.

Stk. 2. De kompetenceområder, som indgår i de seks temaer, som fremgår af dagtilbudslovens § 8, stk. 2, skal indeholdes i de temaer, som kommunalbestyrelsen fastsætter efter stk. 1.

Stk. 3. Træffer kommunalbestyrelsen beslutning efter stk. 1, skal lederen af dagtilbuddet i forbindelse med evalueringen af den pædagogiske læreplan dokumentere, om de valgte pædagogiske metoder og aktiviteter samt børnemiljøet fører til opfyldelse af de opstillede mål inden for de temaer, som kommunalbestyrelsen fastsætter efter stk. 1.

§ 9 c. Børne- og undervisningsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan tilbyde forældre med børn i daginstitutioner efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2-4, salg af bleer til brug for barnets ophold i daginstitutionen.

Stk. 2. Godkendelsen efter stk. 1 er bl.a. betinget af, at kommunalbestyrelsen i frikommunen redegør for, hvorledes salg af bleer tilrettelægges, så følgende principper overholdes:

- 1) Prisen på bleer skal afspejle de gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at indkøbe og producere bleer samt levere og administrere salg af bleer.
- 2) Konkurrenceforvridende effekter og krydssubsidiering må ikke forekomme.

Stk. 3. De enkelte forældre med børn i en daginstitution beslutter, om de vil købe bleer til brug for barnets ophold i daginstitutionen, jf. stk. 1.

Stk. 4. Forældrenes betaling for bleer, som fastsat efter stk. 2, kan enten fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige udgifter til bleer pr. barn for børn i samme aldersgruppe, som modtager bleer i daginstitutionen, jf. stk. 3, eller på baggrund af det enkelte barns forbrug af bleer.«

3. Efter § 12 indsættes før overskriften før § 13:

»Justitsministerens område

§ 12 a. Justitsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan træffe afgørelser om udstedelse af registreringsbeviser og opholdkort efter udlændingelovens § 6 til udlændinge, som bor eller har til hensigt at bosætte sig i kommunen. Kommunalbestyrelsen i frikommunen har herefter de beføjelser, som statsforvaltningen har efter udlændingelovens § 44 a, stk. 5, § 44 a, stk. 10, § 45 a, stk. 1 og 2, § 45 c og § 46 d.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1, 1. pkt., kan påklages til Udlændingestyrelsen. Påklages en afgørelse inden 7 dage efter, at den er meddelt udlændingen, har den pågældende ret til at blive her i landet, indtil klagesagen er afgjort. Udlændingestyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

4. Efter § 15 indsættes før overskriften før § 16:

»§ 15 a. Kommunalbestyrelsen i en frikommune kan give foreninger inden for den folkeoplysende voksenundervisning dispensation fra folkeoplysningslovens § 8, stk. 3, hvorefter foreninger skal afsætte 10 pct. af det årlige grundtilskud og supplerende grundtilskud til debatskabende aktiviteter.«

5. Efter § 24 indsættes før overskriften før § 25:

»§ 24 a. Miljøministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter områder, der i forsøgsperioden bliver omfattet af en endeligt vedtaget lokalplan, ikke efterfølgende kan blive omfattet af forbuddet mod placering af bebyggelse, campingvogne og lignende inden for en afstand af 300 m fra skove i § 17, stk. 1, i lov om naturbeskyttelse.

Stk. 2. Det skal fremgå af lokalplanen, hvis det i stk. 1 nævnte forbud ikke skal gælde for det pågældende område.

§ 24 b. Miljøministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter opførelse af garager, carporte, udhuse, drivhuse og lignende mindre bygninger på i alt op til 25m² på arealer, der er omfattet af § 17, stk. 1, i lov om naturbeskyttelse, kan ske uden kommunalbestyrelsens tilladelse efter § 65, stk. 2, i lov om naturbeskyttelse, når disse opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og ikke medfører opførelse af en ny bolig.«

6. Efter § 24 b indsættes før overskriften før § 25:

»Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris område

§ 24 c. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunen efter regler fastsat i medfør af § 10, stk. 3, i lov om drift af landbrugsjorder kan foretage bekæmpelse af kæmpebjørneklo helt eller delvis på ejerens eller brugerens regning.«

7. Efter § 28 indsættes før overskriften før § 29:

»Transportministerens område

§ 28 a. Når en kommunalbestyrelse i en frikommune efter § 59, stk. 1, i lov om private fællesveje, bestemmer, at private fællesveje skal være belyst, kan den fravige bestemmelserne i § 59, stk. 2 og 3, i lov om private fællesveje, og bestemme, at de vedligeholdelsespligtige grundejere selv sørger for, at den påbudte vejbelysning bliver drevet og vedligeholdt. Kommunen fastsætter ikke en fordeling af udgifterne mellem grundejerne. Grundejerne afregner levering af elektricitet direkte med forsyningsvirksomheden.

§ 28 b. Transportministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan beslutte, at individuel handicapkørsel, jf. § 11 i lov om trafikskoler, varetages af frikommunen.

Stk. 2. En kommunalbestyrelse, som beslutter at varetage individuel handicapkørsel selv, jf. stk. 1, skal overholde de bestemmelser om individuel handicapkørsel, der er fastsat i lov om trafikskoler.«

Ændring i lov om naturbeskyttelse

§ 2

I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009, som senest ændret ved lov nr. 580 af 18. juni 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 17, stk. 2, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) områder, der som led i frikommuneforsøg bliver omfattet af en lokalplan, og jf. § 24 a i frikommuneloven friholdes for efterfølgende at blive omfattet af forbuddet i stk. 1, så længe lokalplanen er gældende,«

Nr. 3 og 4 bliver herefter nr. 4 og 5.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2013.

Stk. 2. § 9 a i lov om frikommuner, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, finder anvendelse fra det tidspunkt, hvor en på lovens ikrafttræden igangværende periode, hvor forældrene har fravalgt et sundt frokostmåltid, ophører, og forældrene skal træffe beslutning om fravalg efter reglerne i dagtilbudslovens § 16 b.

Stk. 3. Forsøg efter § 9 a i lov om frikommuner, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, kan have virkning frem til den 31. december 2018.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formål og baggrund

Formålet med lovforslaget er at give kommunalbestyrelserne i de ni udvalgte frikommuner nye muligheder for at udføre forsøg ved at etablere nye hjemler til forsøg i lov om frikommuner.

Lovforslagets hjemler til yderligere forsøg i frikommunerne er navnlig baseret på de ansøgninger om nye forsøg, som kommunalbestyrelserne i frikommunerne har indsendt i frikommuneforsøgets tredje ansøgningsrunde.

Frikommuneforsøget blev igangsat den 1. januar 2012 på baggrund af gældende forsøgshjemler. Fra den 1. juli 2012 har den gældende frikommunelov (lov nr. 550 af 18. juni 2012) bl.a. givet hjemmel til yderligere frikommuneforsøg på en række forskellige områder på baggrund af ansøgninger, som frikommunerne indsendte i frikommuneforsøgets 1. og 2. ansøgningsrunde.

Frikommuneforsøget skal bl.a. ses i lyset af regeringens ønske om i samarbejde med kommuner og regioner at iværksætte en reform af den offentlige sektor med fokus på tillid, ledelse, faglighed og afbureaukratisering. En reform, hvor den offentlige opgaveløsning i højere grad orienteres mod resultater - effektivitet, kvalitet og serviceniveau - og i mindre grad mod opfyldelse af proceskrav. En reform, hvor der skabes rum for større fagligt ansvar og gives plads til moderne ledelsesformer og øget nytænkning. Reformen skal således være med til at forbedre kvaliteten af de offentlige ydelser, frigøre ressourcer til bedre service for borgerne, og gøre faglig stolthed og arbejdsglæde til drivkraft i udvikling af servicen til borgerne.

Frikommuneforsøget forventes at spille en væsentlig rolle i regeringens reformovervejelser.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til frikommuneloven (lovforslag nr. L 168 af 25. april 2012).

2. Gældende ret

Den gældende frikommunelov (lov nr. 550 af 18. juni 2012) blev vedtaget af Folketinget den 12. juni 2012 og trådte i kraft den 1. juli 2012.

Loven indeholder de overordnede retlige rammer for frikommuneforsøget, herunder bl.a. de overordnede formål, de udpegede frikommuner, forsøgets varighed, og en bemyndigelse til økonomi- og indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om offentliggørelse og evaluering af forsøg, der gennemføres i frikommuner efter lov om frikommuner og anden lovgivning. Denne bemyndigelse er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 688 af 25. juni 2012 om offentliggørelse og forsøg i frikommuner.

Loven giver endvidere frikommunerne særlige muligheder for at udføre forsøg inden for en række områder. Forsøgsmulighederne er baseret på frikommunernes ansøgninger i 1. og 2. ansøgningsrunde.

Som udgangspunkt forudsætter anvendelse af lovens forsøgsmuligheder, at eventuelle forsøg, inden de iværksættes, skal godkendes af den relevante ressortminister. Enkelte hjemler forudsætter alene, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om at iværksætte forsøg inden for den relevante hjemmels anvendelsesområde.

3. Forslaget

Frikommunerne har i 3. ansøgningsrunde indsendt 67 nye ansøgninger om frikommuneforsøg inden for en række områder med kommunerettede opgaver. Herudover indeholder forslaget hjemmel til et enkelt forsøg, som blev indsendt i 2. ansøgningsrunde, jf. forslagets § 9 c.

Forslaget indeholder hjemmel til i alt 13 nye forsøg, som ikke kan imødekommes efter nugældende forsøgshjemler:

- Forsøg med hyppigheden, formen og indholdet af opfølgningen på integrationskontakten for visse kontanthjælpsmodtagere
- Forsøg med ligestilling af kontanthjælpsmodtagere, som er omfattet af en indsats efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, og kontanthjælpsmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, i forhold til hjælpemidler, befordringsgodtgørelse og den særlige godtgørelse på op til 1.000 kr.
- Forsøg med friere rammer for bl.a. dagpengemodtageres mulighed for at udføre frivilligt arbejde uden fradrag i ydelsen
- Forsøg med mulighed for at yde en arbejdsdusør til særligt udsatte kontanthjælpsmodtagere
- Forsøg med længere perioder for forældres mv. fravalg af et sundt frokostmåltid efter dagtilbudslovens § 16
- Forsøg med friere rammer for den pædagogiske læreplan efter dagtilbudslovens § 8
- Forsøg med kommunalt tilbud om salg af bleer til brug for et barns ophold i en daginstitution
- Forsøg med kommunal udstedelse af registreringsbeviser og opholdskort til udlændinge
- Forsøg med friere rammer for anvendelse af grundtilskud og supplerede grundtilskud efter folkeoplysningsloven
- Forsøg med mulighed for at beslutte, at arealer, der bliver omfattet af en lokalplan i forsøgsperioden, ikke på et senere tidspunkt bliver omfattet af skovbyggelinjen, og adgang til at opføre mindre byggeri uden kommunalbestyrelsens forudgående dispensation fra skovbyggelinjen
- Forsøg med bekæmpelse af kæmpe bjørneklo helt eller delvist på ejerens eller brugerens regning
- Forsøg med at grundejerne og ikke kommunen selv kan stå for drift og vedligeholdelse af kommunalt påbudt vejbelysning
- Forsøg med kommunal varetagelse af individuel handicapkørsel efter lov om trafikselskaber

Hovedparten af forslagens hjemler til nye forsøg i frikommunerne forudsætter, at den relevante ressortminister godkender frikommuneforsøg, der falder inden for de pågældende hjemlers rammer, inden forsøg kan iværksættes. Som efter den gældende lov vil kommunalbestyrelsen i den enkelte frikommune i et møde skulle træffe beslutning om at ansøge om at udføre et forsøg.

De konkrete godkendelser vil som udgangspunkt blive givet på baggrund af de indsendte ansøgninger. Der kan dog undtagelsesvis være behov for at indhente yderligere oplysninger mv. ved frikommunen, forinden en godkendelse kan udstedes. Frikommunerne vil blive kontaktet direkte af det relevante ressortministerium i disse tilfælde.

Enkelte af forslagens hjemler til forsøg indeholder ikke krav om forudgående godkendelse af en ansøgning om forsøg af den relevante ressortminister. Ved disse hjemler vil kommunalbestyrelserne i frikommunerne således umiddelbart i et møde kunne træffe beslutning om at udføre forsøg inden for den givne forsøgsbestemmelses anvendelsesområde.

Vedtages lovforslaget, vil de nye forsøgshjemler – i overensstemmelse med frikommunelovens almindelige principper – kunne udnyttes af alle frikommuner og ikke kun af den eller de frikommuner, som har indsendt ansøgningen, som danner baggrund for etablering af hjemlen.

4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vil ikke i sig selv have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige, idet der er tale om frivillige forsøgsmuligheder.

Vælger en kommune at udnytte de forsøgsmuligheder, som forslaget giver mulighed for, vil der kunne være økonomiske og administrative konsekvenser forbundet hermed for kommunen.

Idet lovforslaget bl.a. har til formål at hjemle forsøg, der understøtter en bedre ressourceudnyttelse og

mere effektiv opgaveløsning i kommunerne, antages lovforslaget ikke i væsentligt omfang at indebære negative økonomiske konsekvenser for kommunerne. Eventuelle omkostninger som følge af forsøget afholdes af den enkelte frikommune.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet beror på, i hvilket omfang frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg.

De i lovforslaget indeholdte forsøgsbestemmelser skønnes at kunne indebære begrænsede konsekvenser for erhvervslivet.

6. Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne beror på, i hvilket omfang frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg.

De i lovforslaget indeholdte forsøgsbestemmelser skønnes at kunne indebære begrænsede administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslagets miljømæssige konsekvenser beror på, i hvilket omfang frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg. Forslagets § 24 b vurderes ikke at indebære væsentlige negative konsekvenser af betydning for skoven og for de hensyn, som varetages med skovbyggelinjen.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Udkast til lovforslag har været i høring ved følgende organisationer, myndigheder mv.

3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatsamfundet, Akademikernes Centralorganisation, Akademisk Arkitektforening, Amatørernes Kunst & Kultur Samråd, Ankestyrelsen, AOF Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsløshedskassen for Selvstændige (ASE), Arkitektforbundet, Arkitektskolen i Århus, Beskæftigelsesrådet, BUPL, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, Byggefagenes Kooperative Landsammenslutning, Byggeriets Evaluerings Center, Byggeskadefonden, Bygningsskulptur Danmark, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Børnerådet, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO-industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Daghøjsskoleforeningen, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Miljøundersøgelser (DMU), Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Privatskoleforening, Danmarks Vejlederforening, Dansk Amatør Teater Samvirke, Dansk Amatør-Musik Union, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blinde Samfund, Dansk Byggeri, Dansk Bygningsinspektørforening, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Friskoleforening, Dansk Handicap Idræts-Forbund, Dansk Husflid, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Metal, Dansk Oplysnings Forbund, Dansk Skovforening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Standard, Dansk Taxi Råd, Dansk Transport og Logistik, Dansk Ungdoms Fællesråd, Dansk Vandrelaug, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Busvognmænd, Danske Erhvervsskoler - Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler - Lederne, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Handicaporganisationer, Danske Landskabsarkitekter, Danske Orkestterdirigenter, Danske Regioner, Danske Skoleelever, Danske Udlejere, Danske Ældreråd, Datatilsynet, De Danske Skytteforeninger, De Samvirkende Invalideorganisationer, De Samvirkende Menighedsplejer, Den danske Europabevægelse, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, DI - Organisation for Erhvervslivet, Dokumentations-

og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Domstolsstyrelsen, DS Håndværk og Industri, Efterskoleforeningen, Erhvervsskolelederne i Danmark, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Feriehusudlejernes Brancheforening, FOA Fag og Arbejde, Folkeligt Oplysnings Forbund, Folkeuniversitetet, Folkevirke, Foreningen af Byplanlæggere (FAB), Foreningen af Danske Biologer, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af miljø-, plan- og naturmedarbejdere i kommunerne (EnviNa), Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger, Forsikring og Pension, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Frie Skolers Lærerforening, Friluftsrådet, Fritid og Samfund, Fritidshusejernes Landsforening, Fritidssamrådet i Danmark, FSR - Danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gentofte Kommune, Gentofte Kommunalforening, Gladsaxe Kommune, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, Gymnasieskolernes Rektorforening, Handelsskolernes Lærerforening, HK Handel, HK Kommunal, HORESTA, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes Brancheforening, Jydske Grundejerforeninger, KL, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Konkurrencerådet, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kulturarvsstyrelsen, Kulturelle Samråd i Danmark, Kunstakademiets Arkitektskole, Kyst, Land & Fjord, Kystdirektoratet, LandBoUngdom, Landbrug og Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsbyggefonden, Landsbyrådet, Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Landsforeningen af Fleks- og skånejobbere, Landsforeningen af Landsbysamfund, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsorganisationen i Danmark (LO), Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Liberalt Oplysnings Forbund, Lilleskolerne - en sammenslutning af frie grundskoler, Musisk Oplysningsforbund, Natur- og miljøklagenævnet, Natur og Ungdom, NETOP - Netværk for Oplysning, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Offentlig Ansattes Organisationer, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Organisationen af Selvejende Organisationer, OSI, Parcelhusejernes Landsforening, Patent- og Varemærkestyrelsen, Praktiserende Landinspektørers Forening, Pårørendegruppen for svage ældre, Realdania, Rigsrevisionen, Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, Rådet for de Gymnasiale Uddannelser, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for frivilligt socialt arbejde, Rådet for socialt udsatte, Skole og Samfund, Skolelederforeningen, SIND, Småskovsforeningen Danmark, Socialistisk Oplysningsforbund, Socialpædagogernes Landsforbund, Uddannelsesforbundet, Ungdommens Uddannelsesvejledning (Lederforsamlingen for Ungdommens Uddannelsesvejledning), Ungdomsringen, Ungdomsskolernes Udviklingscenter, Vejdirektoratet, Vejle Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Viborg Kommune, Ældre Sagen, Ældremobiliseringen, Økologisk Landsforening.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne
Administrative konsekvenser for borgerne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (frikommunelovens §§ 7 a-d)

Ad § 7 a

Efter de gældende regler i § 20 i integrationsloven har kommunalbestyrelsen pligt til løbende efter behov at følge op på en udlændings integrationskontrakt. Indtil udlændingen har opfyldt de mål, som er fastsat eller aftalt i integrationskontrakten efter integrationslovens § 19, stk. 4, 1. pkt., skal opfølgning finde sted mindst hver tredje måned. For udlændinge, der er i ordinær beskæftigelse eller ordinær uddannelse, og som ikke modtager kontanthjælp, skal opfølgning dog kun foretages hver 12. måned, medmindre der er behov for hyppigere opfølgning. For udlændinge, der benytter sig af en ret til fravær i medfør af barselloven, skal opfølgning på integrationskontrakten først finde sted 6 måneder efter barnets fødsel og derefter i forbindelse med den lovlige fraværspæriodes udløb, medmindre der er behov for hyppigere opfølgning. Har udlændingen opfyldt målene i integrationskontrakten, skal kommunalbestyrelsen alene følge op på kontrakten, hvis der opstår behov for det.

Opfølgningen skal ske ved en individuel samtale. Hvis det er hensigtsmæssigt, kan samtalen ske telefonisk, digitalt eller på anden tilsvarende måde. Ved vurderingen af, om det er hensigtsmæssigt, at samtalen sker telefonisk, digitalt eller på anden tilsvarende måde, finder § 21 f i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats tilsvarende anvendelse, medmindre omstændigheder vedrørende udlændingens deltagelse i danskuddannelse, jf. § 21, eller kursus i danske samfundsforhold og dansk kultur og historie, jf. § 22, tilsiger, at udlændingen møder personligt frem. Kommunalbestyrelsen kan for grupper af udlændinge, hvor helt særlige forhold gør sig gældende, fastsætte retningslinjer for, at der i stedet for afholdelse af en samtale kan være en anden form for kontakt.

Som led i opfølgningen skal det drøftes, om der er sket ændringer i udlændingens situation og behov, samt i hvilket omfang kommunalbestyrelsen og udlændingen har efterlevet kontrakten. Der skal herunder ske en drøftelse af, om det aftalte forløb er blevet fulgt, og af udbyttet af det fulgte forløb i forhold til de opstillede mål. Der skal endvidere på baggrund heraf ske en drøftelse af, om der skal foretages ændringer i programmets indhold, sammensætning og mål.

Med hensyn til udlændinge, der modtager kontanthjælp, skal de individuelle samtaler afholdes som cv-samtaler eller som jobsamtaler med fokus på konkrete job og jobsøgning. Under samtalen skal det aftales, hvordan udlændingens jobsøgning kan understøttes. For udlændinge, der alene har ledighed som problem, skal kommunalbestyrelsen påse, at de oplysninger, som udlændingen har indlagt i Jobnet, fortsat er fyldestgørende.

Med den foreslåede bestemmelse har kommunalbestyrelserne i frikommunerne mulighed for selv at tilrettelægge hyppighed, form og indhold for opfølgning på integrationskontrakten for udlændinge, som modtager kontanthjælp, og hvor opfølgningen finder sted efter § 20, stk. 1-4, i integrationsloven. Kommunalbestyrelsen har fortsat pligt til at følge op på integrationskontrakten. For udlændinge, der er i ordinær beskæftigelse eller ordinær uddannelse, og som ikke modtager kontanthjælp, kan reglerne i § 20, stk. 1, 2. pkt., ikke fraviges.

Med ændringen får frikommunerne mulighed for at fravige mindstekravene for opfølgning, og opfølgningen kan tilrettelægges fleksibelt efter den enkeltes persons behov.

Den foreslåede bestemmelse medfører ikke ændringer i kravene til indholdet af integrationskontrakten i integrationslovens § 19, hvorefter kontrakten skal beskrive udlændinges beskæftigelses- og/eller uddannelsesmål og fastlægge indholdet af de aktiviteter, der skal sikre, at de i kontrakten opstillede mål opfyldes.

Ad § 7 b

Efter de gældende regler i § 23 f i integrationsloven kan kommunalbestyrelsen yde udlændinge hjælp til nærmere bestemte udgifter, der er dokumenterede og rimelige, og som skyldes udlændingens deltagelse i integrationsprogrammet, hvis den pågældende eller dennes ægtefælle ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Kommunalbestyrelsen kan herunder dække udgifter til 1) deltagelse i særlige forløb, 2) transport, 3) værktøj samt arbejdsredskaber og arbejdsbeklædning, 4) helt særligt undervisningsmateriale og 5) egenbetaling i forbindelse med ophold på højskoler som led i aktivering.

Efter de gældende regler i § 76, stk. 1 og 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kan der i forbindelse med deltagelse i tilbud om vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik eller løntilskudsansættelse efter kapitel 10-12 i samme lov ydes tilskud til hjælpemidler med henblik på at understøtte, at personen kan få og deltage i tilbuddet. Tilskud til hjælpemidler kan gives som tilskud til undervisningsmateriale, arbejdsredskaber og mindre arbejdspladsindretninger. Hjælpemidler kan i stedet for tilskud gives som udlån under forudsætning af, at det udlånte i fuldt omfang tilgodeser behovet.

Af de gældende regler i § 77 følger, at det er en betingelse for at give tilskud til undervisningsmateriale, at materialet er nødvendigt for at følge et tilbud om vejledning og opkvalificering eller som følge af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det er en betingelse for at give tilskud til arbejdsredskaber og mindre arbejdspladsindretninger, at tilskuddet er af afgørende betydning for, at personen kan deltage i tilbuddet, eller at redskabet eller indretningen kompenserer for personens eventuelle begrænsning i arbejdsevnen.

Det er en betingelse for at give tilskud til personlig assistance, at assistancen er nødvendig for at følge et tilbud om vejledning og opkvalificering eller som følge af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Tilskud til hjælpemidler kan gives uden hensyn til personens og ægtefællens indtægts- og formueforhold.

Efter de gældende regler i § 82 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats har kontanthjælpsmodtagere, dagpengemodtagere, revalidender og personer visiteret til fleksjob ret til befordringsgodtgørelse i form af kilometerpenge, når de deltager i tilbud om vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik eller løntilskudsansættelse efter kapitel 10 -12 i loven, og den daglige transport mellem bopæl og uddannelsessted eller det sted, hvor tilbuddet foregår og retur, er mere end 24 kilometer.

Kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere, som ansættes med løntilskud hos en privat arbejdsgiver, har dog ikke ret til befordringsgodtgørelse.

Ved deltagelse i tilbud godtgøres 1,05 kr. pr. kilometer. Denne kilometersats følger den til enhver tid gældende kilometersats, som Skatterådet efter ligningslovens § 9 c fastsætter for fradrag for befordring

mellem hjem og arbejdsplads over 120 km pr. arbejdsdag. Ved udbetaling afrundes den samlede godtgørelse til nærmeste hele kronebeløb.

Efter de gældende regler i § 83 kan kontanthjælpsmodtagere, som deltager i tilbud om vejledning og opkvalificering eller virksomhedspraktik efter kapitel 10 og 11, efter jobcenterets vurdering få udbetalt op til 1.000 kr. om måneden i hel eller delvis godtgørelse til anslåede udgifter ved at deltage i tilbudet. Godtgørelsen anvendes dog ikke til dækning af udgifter til befordring ud over de første 24 km, jf. § 82.

Den foreslåede bestemmelse giver kommunalbestyrelserne i frikommunerne mulighed for at beslutte, at reglerne i § 76, stk. 1 og 2, og § 77 om hjælpemidler i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats skal finde tilsvarende anvendelse for flygtninge og familiesammenførte udlændinge, som er kontanthjælpsmodtagere, og som deltager i integrationsprogrammet efter kapitel 4 i integrationsloven.

Den foreslåede bestemmelse giver endvidere kommunalbestyrelsen i en frikommune mulighed for at beslutte, at reglerne i § 82 og 83 om befordringsgodtgørelse m.v. i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats skal finde tilsvarende anvendelse for flygtninge og familiesammenførte udlændinge, som er kontanthjælpsmodtagere, og som deltager i integrationsprogrammet efter kapitel 4.

Kontanthjælpsmodtagere, som er omfattet af en indsats efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, og kontanthjælpsmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, vil således kunne få hjælpemidler, befordringsgodtgørelse og den særlige godtgørelse på op til 1.000 kr. efter ens regler.

Staten refunderer en frikommunes udgifter til hjælpemidler og befordringsgodtgørelse m.v. efter den foreslåede § 7 b, efter den gældende integrationslovs § 45, stk. 4. Kommunen vil således få 50 pct. refusion inden for rådighedsbeløbet i introduktionsperioden. De gældende regler om statsrefusion for kommunalbestyrelsens udgifter til integrationsprogrammet gælder dermed også, såfremt en kommunalbestyrelse i en frikommune vælger at gøre brug af den foreslåede § 7 b.

Ad § 7 c

Efter de gældende regler i lovgivningen om arbejdsløshedsdagpenge, herunder i § 4 i bekendtgørelse om fradrag i arbejdsløshedsdagpenge mv., kan modtagere af arbejdsløshedsdagpenge udføre frivilligt og ulønnet arbejde for frivillige foreninger, organisationer og lignende. Frivilligt, ulønnet arbejde er defineret som henholdsvis aktiviteter og arbejde.

Ved aktiviteter forstås aktiviteter, som et medlem udfører frivilligt og ulønnet for frivillige organisationer, foreninger eller lignende, og som ikke kan udbydes som almindeligt lønarbejde. Ved frivilligt, ulønnet arbejde forstås arbejde, som et medlem udfører for frivillige organisationer, foreninger eller lignende, og som kan udbydes som almindeligt lønarbejde. Aktiviteterne eller arbejdet skal foregå i Danmark og udføres, uden at medlemmerne er underlagt sædvanlige ansættelsesretlige pligter.

Aktiviteter medfører ikke fradrag i arbejdsløshedsdagpenge. Frivilligt, ulønnet arbejde, det vil sige arbejde, der kan udbydes som almindeligt lønarbejde, kan som udgangspunkt udføres uden fradrag i op til 4 timer om ugen. De 4 timer regnes som et gennemsnit over en udbetalingsperiode. Arbejde herudover medfører fradrag.

Frivilligt, ulønnet arbejde, der vedrører primær drift og vedligeholdelse, medfører som udgangspunkt fradrag fra første time. Frivilligt, ulønnet arbejde, der vedrører primær drift, medfører dog ikke fradrag, hvis arbejdet altid har været udført af ulønnet arbejdskraft, og arbejdet i lignende organisationer mv. udføres af ulønnet arbejdskraft. Frivilligt, ulønnet arbejde, der vedrører vedligeholdelse, medfører ikke fradrag, hvis arbejdet kan sidestilles med almindelig vedligeholdelse og reparation af egen bolig, arbejdet udføres lejlighedsvis, arbejdet altid har været udført af ulønnet arbejdskraft i organisationen mv., arbejdet

i lignende organisationer mv. udføres af ulønnet arbejdskraft, og hvis arbejdet kan udføres, uden at der kræves autorisation.

Medlemmer af en a-kasse, der modtager arbejdsløshedsdagpenge, og som udfører frivilligt, ulønnet arbejde, skal skriftligt oplyse a-kassen om arbejdets art og varighed, samt hvilken organisation, forening eller lignende arbejdet udføres for. Fradrag i arbejdsløshedsdagpenge skal ske på det tidspunkt, hvor arbejdet udføres. Tilsvarende gælder for efterlønsmodtagere, jf. § 26 i bekendtgørelse om fleksibel efterløn.

Kontanthjælpsmodtageres adgang til at udføre frivilligt arbejde er sparsomt reguleret i forhold til dagpengeområdet. I hver enkelte situation vurderer kommunen, hvorvidt den pågældende har adgang til at udføre frivilligt arbejde eller ej. I praksis må det dog forventes, at kommunen lægger sig op af de regler, der gælder på dagpengeområdet.

Den foreslåede bestemmelse betyder, at dagpenge- og efterlønsmodtagere, der er bosat i frikommunen, i højere grad kan udføre frivilligt, ulønnet arbejde uden fradrag i deres ydelser, når den frivillige indsats udføres for frivillige foreninger, organisationer og lignende.

Det frivillige arbejde skal – som efter gældende regler – foregå i Danmark, og arbejdet skal udføres, uden at medlemmet er underlagt sædvanlige ansættelsesretlige pligter.

Alt frivilligt, ulønnet arbejde, der ikke kan udbydes som lønnet arbejde – det vil sige fx besøgsven, ekspedition i en genbrugsbutik under fx Røde Kors, almindelige forefaldende aktiviteter i sociale cafeer, medborgerhuse og væresteder i form af fx servering, lave kaffe, hjælpe til med at lave mad, snakke med gæsterne mv., idrætsaktiviteter, herunder træner i foreninger, hvor det ikke er sædvanligt at ansætte lønnede trænere, nødhjælpsindsamling, lettere omsorgsopgaver som fx aflastning af pårørende til syge i eget hjem eller hjælp med at skænke kaffe på et plejehjem og rådgivning, herunder telefonrådgivning, der ikke kræver eller forudsætter særlig uddannelse – kan fortsat udføres ubegrænset og uden fradrag.

Ved vurderingen af, om en arbejdsindsats efter sin art kan udbydes som lønarbejde, har det betydning, om arbejdet i den pågældende organisation udføres af lønnede medarbejdere, eller om det normalt er lønnede medarbejdere, der udfører arbejdet i lignende organisationer, foreninger mv. – det vil sige organisationer, foreninger mv., der har tilsvarende formål, omfang og organisering. Det kan også have betydning, om der er tale om en arbejdsindsats, der normalt ikke ville blive udført, hvis ikke den frivillige arbejdskraft varetog opgaven.

Det vil sige, at frivilligt, ulønnet arbejde, der kan udbydes som almindeligt lønarbejde – fx socialrådgiver på et krisecenter, jurist i retshjælpen, rådgivning, herunder telefonrådgivning, der kræver eller forudsætter en særlig uddannelse, egentlig pleje af fx ældre, syge eller handicappede i eget hjem, som en offentlig myndighed ikke er forpligtet til at udføre, samt arbejde, der vedrører foreningen eller organisationens primære drift eller vedligeholdelse – kan udføres ubegrænset og uden fradrag, hvis arbejdsindsatsen ikke sædvanligvis udbydes som lønnet arbejde i den konkrete forening, organisation eller lignende eller i tilsvarende foreninger, organisationer mv.

Hvis arbejdsløsheds-kassen vurderer, at det frivillige og ulønnede arbejde skal medføre fradrag i arbejdsløshedsdagpenge og efterløn, skal fradraget ske på det tidspunkt, hvor arbejdet udføres.

Et medlem, der udfører frivilligt, ulønnet arbejde, skal fortsat opfylde sin pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det betyder, at pågældende – i helt samme omfang som andre dagpengemodtagere – skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet i fuldt omfang, herunder aktivt søge arbejde og deltage i samtaler og tilbud.

Medlemmet skal skriftligt oplyse arbejdsløsheds-kassen om arbejdets art, samt om hvilken organisation, forening eller lignende arbejdet udføres for.

Begrundelsen for, at der som led i frikommuneforsøgsordningen gives en udvidet adgang til at ledige

og efterlønsmodtagere kan arbejde frivilligt og ulønnet for frivillige foreninger, organisationer mv., er, at sådanne forsøg kan have en positiv, afledet effekt på frikommunernes service over for borgerne.

Ad § 7 d

Efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats ydes der ikke beskæftigelsestillæg eller arbejdsdusør i forbindelse med deltagelse i aktive tilbud efter loven eller andre beskæftigelsesfremmende aktiviteter.

Kontanthjælpssystemet bygger på et selvforsørgelsesprincip, og kontanthjælp udgør det underste økonomiske sikkerhedsnet. Hovedreglen er derfor, at indtægter fradrages krone for krone i hjælpen, jf. § 30 i lov om aktiv socialpolitik.

Med forslaget til lovens § 7 d får kommunalbestyrelsen i en frikommune mulighed for at træffe beslutning om til en gruppe af særligt udsatte kontanthjælpsmodtagere at yde en arbejdsdusør på op til 25 kr. pr. time for deltagelse i særlige aktiviteter med beskæftigelsesfremmende formål, uden at arbejdsdusøren medfører fradrag i ansøgerens eller ægtefællens hjælp.

Med forslaget fraviges § 30 i lov om aktiv socialpolitik, hvorefter ansøgerens og ægtefællens indtægter fratrækkes i hjælpen.

Har borgeren i øvrigt indtægter, herunder arbejdsindtægter mv. finder reglerne i §§ 30-33 i lov om aktiv socialpolitik anvendelse. Ifølge § 31 ses der bort fra 14,99 kr. pr. udført arbejdstime (2012 PL), hvis ansøgeren eller ægtefællen har arbejdsindtægter eller indtægter som led i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Det beløb, der kan ses bort fra, kan ikke beregnes på grundlag af mere end 160 timer pr. måned pr. person.

Målgruppen for arbejdsdusøren er borgere, der primært er omfattet af matchgruppe 3 som følge af svære misbrugsproblemer og sociale problemer.

Formålet med arbejdsdusøren er at motivere målgruppen, som ellers vil være på vej mod offentlig permanent forsørgelse, til at indgå i en behandlings-/beskæftigelsesmæssig indsats.

Det er forudsat, at kommunen selv afholder den fulde udgift til arbejdsdusøren. Kommunens udgifter til arbejdsdusør kan ikke anmeldes til refusion, og udgifterne er ikke omfattet af budgetgarantien.

Til nr. 2 (frikommunelovens §§ 9 a-c).

Ad § 9 a

Efter de gældende regler i dagtilbudslovens § 16 a skal alle børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner og privatinstitutioner have et sundt frokostmåltid på alle hverdage. Forældre til børn i en daginstitution med et sundt frokostmåltid afholder udgiften til frokostmåltidet, jf. dagtilbudslovens § 32 a. Forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed i en daginstitution har mulighed for at fravælge kommunens tilbud om et sundt frokostmåltid, jf. dagtilbudslovens § 16 b.

Kommunalbestyrelsen skal, jf. dagtilbudslovens § 16 b, stk. 5, give mulighed for, at forældrene kan fravælge frokostmåltidet mindst hvert andet år og højst én gang om året. Forældre med børn i daginstitutioner, hvor forældrene ikke har fravalgt frokostmåltidet, og der dermed er et sundt frokostmåltid, kan således højst være omfattet af frokostordningen med tilhørende betaling i 2 år.

Den foreslåede bestemmelse giver børne- og undervisningsministeren mulighed for at godkende forsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune, hvorefter længden af den periode, som forældrenes fravalg gælder for, ændres. Det foreslås, at forældrene skal have mulighed for at fravælge frokostmåltidet mindst hvert fjerde år og højst hvert andet år. Forældre med børn i daginstitutioner, hvor forældrene ikke har fravalgt frokostmåltidet, kan med forslaget højst være omfattet af frokostordningen med tilhørende betaling i 4 år.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 2* indebærer, at kommunalbestyrelsen med henblik på, at forældrenes fravalg sker på et oplyst grundlag forud for forældrenes beslutning om fravalg, skal oplyse om længden af den periode, som forældrenes fravalg gælder for. Kommunalbestyrelsen skal fortsat fastsætte længden af den periode, som forældrenes fravalg af et sundt frokostmåltid gælder for, jf. dagtilbudslovens § 16 b, *stk. 7*.

I det omfang en kommunalbestyrelse i en frikommune træffer beslutning om at iværksætte forsøget, vil det være nødvendigt at give forsøget virkning udover den fastsatte periode for frikommuneforsøget, jf. lovens § 1, som følge af muligheden for at forlænge perioden, som fravalget gælder for, til højst 4 år. Lovforslagets § 3, *stk. 2-3*, indeholder derfor en udvidelse af frikommuneforsøgets periode for så vidt angår dette forsøg.

Ad § 9 b

Efter de gældende regler i dagtilbudslovens § 8 skal alle dagtilbud udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen 0-2 år og børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart. Den pædagogiske læreplan skal beskrive dagtilbuddets mål for børnenes læring inden for seks temaer: 1. alsidig personlig udvikling, 2. sociale kompetencer, 3. sproglig udvikling, 4. krop og bevægelse, 5. naturen og naturfænomener og 6. kulturelle udtryksformer og værdier, jf. dagtilbudslovens § 8, *stk. 2*.

Den pædagogiske læreplan skal beskrive relevante pædagogiske metoder og aktiviteter, der iværksættes for at nå målene, og hvordan læreplanen evalueres. Lederen er ansvarlig for, at den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år og skal i den forbindelse dokumentere, om de valgte pædagogiske metoder og aktiviteter, jf. dagtilbudslovens § 8, *stk. 3 og 4*, samt børnemiljøet, jf. lovens § 8, *stk. 5*, fører til opfyldelse af de mål, som dagtilbuddet har opstillet inden for de seks temaer.

Den foreslåede bestemmelse giver børne- og undervisningsministeren mulighed for at godkende forsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune, hvorefter frikommunen kan fastsætte andre temaer end de seks temaer, som er fastsat i dagtilbudslovens § 8, *stk. 2*. Kommunalbestyrelsen får herved mulighed for selv at strukturere og opdele de temaer, som der skal arbejdes med lokalt i den enkelte kommune.

Det er, jf. dagtilbudslovens § 9, *stk. 1*, lederen af dagtilbuddet, der er ansvarlig for at udarbejde den pædagogiske læreplan, herunder fastsættelse af dagtilbuddets mål inden for de temaer, som kommunalbestyrelsen fastsætter efter § 9 b, *stk. 1*, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2.

Efter det foreslåede *stk. 2*, skal de kompetenceområder for børns læring, som f.eks. børns sprog, der indgår i de seks temaer, dækkes gennem de temaer, som kommunalbestyrelsen fastsætter. Flere undersøgelser har vist, at der ikke i alle dagtilbud i samme udstrækning arbejdes med samtlige kompetenceområder. F.eks. arbejdes der mindre med temaet natur- og naturfænomener i dagtilbuddene. Derfor er det vigtigt at sikre, at samtlige kompetenceområder fortsat indgår i de temaer, der fastsættes af kommunalbestyrelserne, uanset at de indplaceres i andre temaer mv.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 3* indebærer, at lederen, i forbindelse med evalueringen af den pædagogiske læreplan, i stedet for at dokumentere, at de valgte pædagogiske metoder og aktiviteter samt børnemiljøet fører til opfyldelse af de opstillede mål inden for de seks temaer, skal dokumentere, om de valgte pædagogiske metoder og aktiviteter samt børnemiljøet, fører til de opstillede mål inden for de temaer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Ad § 9 c

Efter de gældende regler i dagtilbudslovens §§ 31-33 udgør kommunens tilskud mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i et dagtilbud. Ved optagelse i daginstitutioner efter dagtilbudslovens § 19, *stk. 2-4*, skal kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling fastsættes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for ophold i

den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen.

Der er herudover fastsat regler om et sundt frokostmåltid og forældrearrangerede frokost-/madordninger, hvor forældrene skal afholde udgifterne til ordningerne. Kommunalbestyrelsen skal give friplads- og søskendetilskud til forældre, som er berettiget til friplads- og søskendetilskud efter reglerne i dagtilbudslovens § 43.

Dagtilbudslovens regler om tilskud og egenbetaling gør udtømmende op med, hvilke tilskud kommunen kan give til dagtilbud, og hvad forældrene må betale for en plads i et dagtilbud.

Almindelige retsgrundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse (de såkaldte kommunalfuldmagtsregler) finder anvendelse i tilfælde, hvor den skrevne lovgivning ikke udtømmende regulerer, dvs. enten hjemler eller udelukker, kommunernes mulighed for at påtage sig opgaver. Kommuner kan efter kommunalfuldmagtsreglerne som udgangspunkt ikke uden udtrykkelig hjemmel drive handel, håndværk eller industri. Kommuner kan heller ikke uden udtrykkelig hjemmel tildele ydelser – gratis eller mod en vis brugerbetaling – til enkeltpersoner, der er afgrænset efter økonomiske eller andre sociale kriterier.

Dette gælder også i det begrænsede omfang, en kommune ud fra overkapacitetsbetragtninger eller som accessorisk virksomhed lovligt kan varetage opgaver, der i øvrigt ikke er kommunale.

Den foreslåede bestemmelse giver børne- og undervisningsministeren mulighed for at godkende forsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune, hvorefter frikommunen kan tilbyde salg af bleer til forældre med børn i en daginstitution, som forældrene mod betaling kan vælge at gøre brug af. Kommunalbestyrelsen kan alene tilbyde salg af bleer, som skal anvendes, mens barnet er i daginstitutionen. Formålet med ordningen er, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at stille en service i form af salg af bleer til rådighed for forældrene.

Med forslaget får frikommunerne dermed mulighed for ved siden af forældrenes betaling for en plads i dagtilbuddet at opkræve betaling for bleer til børnene. Salget af bleer er ikke omfattet af reglerne om friplads- og søskendetilskud. Opkrævning af forældrenes betaling for bleer kan ske på samme opkrævning som kommunen opkræver betaling for pladsen og et eventuelt frokostmåltid, idet de enkelte udgifter dog skal fremgå særskilt, så forældrene kan adskille udgiften til pladsen, udgiften til frokostmåltidet og udgiften til bleer.

Udgifter til indkøb af og salg af bleer, herunder løn til personale, som administrerer salg af bleer i dagtilbuddet, kan ikke indgå i grundlaget for forældrenes egenbetaling for en plads i et dagtilbud. Budget og regnskab vedrørende salg af bleer skal adskilles fra budget og regnskab for dagtilbuddet.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 2* indebærer, at det blandt andet er en forudsætning for en forsøgsgodkendelse fra børne- og undervisningsministeren, at kommunalbestyrelsen i frikommunen i ansøgningen om at udføre forsøg nærmere redegør for, hvorledes følgende principper overholdes ved tilrettelæggelsen af ordningen:

- 1) Prisen på bleer skal afspejle de gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at indkøbe, producere, levere og administrere bleordningen.
- 2) Konkurrenceforvridende effekter og krydssubsidiering må ikke forekomme.

Formålet med principperne i *stk. 2, nr. 1 og 2*, er at sikre, at forældre, der køber bleer, ikke betaler mere end omkostningerne kan begrunde.

Formålet med principperne i *stk. 2, nr. 1 og 2*, er også at sikre, at skattefinansierede midler ikke medvirker til at holde prisen på bleer nede, således at konkurrenceforvridende effekter og krydssubsidiering undgås som følge af, at kommunalbestyrelsen tilbyder salg af bleer til brug for barnets ophold i dagtilbuddet. Det er således kommunalbestyrelsens pligt at sikre, at konkurrenceforvridende virkninger og krydssubsidiering som følge af salg af bleer undgås.

For at sikre, at borgerens pris for bleer afspejler de omkostninger, der kan henføres til kommunalbesty-

relsens omkostninger ved at indkøbe, producere, levere og administrere salg af bleer, skal prisen for bleer fastsættes på baggrund af frikommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved at udbyde salg af bleer. Det vil sige kommunalbestyrelsens omkostninger til salg af bleer under ét.

De gennemsnitlige, langsigtede omkostninger inkluderer normalt både de direkte omkostninger, det vil sige de omkostninger, der direkte kan henføres til salg af bleer, som for eksempel løn til personale, som administrerer salg af bleer i dagtilbuddet mv., samt indkøb af bleer mv. og de indirekte omkostninger, som for eksempel lokaleleje, omkostninger til el, varme og vand samt øvrige kontorholdsudgifter til det personale, der administrerer indkøb og salg mv. af bleer. De gennemsnitlige langsigtede omkostninger er udtryk for, at udgifterne udjævnes over år. Der kan henvises til Vejledningen om omkostningskalkulationer, der kan findes i Budget og regnskabssystemet for kommuner (bekendtgørelse nr. 797 af 3. juli 2012).

En ordning, hvor kommunalbestyrelsen sælger bleer til forældre med børn i daginstitutioner anses for at være såkaldte varer og ydelser i nær tilknytning til børnepasningsydelsen. Dette skyldes, at bleerne sælges til anvendelse i forbindelse med barnets ophold i dagtilbuddet, og at ordningen hverken direkte eller indirekte tilsigter et overskud. En ordning, hvor kommunalbestyrelsen sælger bleer, er på den baggrund momsfrataget, jf. bekendtgørelse nr. 287 af 28. marts 2011 af lov om merværdiafgift (momsloven) § 13, stk. 1, nr. 2.

Prisen for bleerne skal fastsættes inklusiv kommunens udgifter til købsmoms. Da salget af bleer anses for at være momsfrataget virksomhed, medfører det, at de indirekte udgifter til moms skal medregnes i prisfastsættelsen.

Bleerne vil ikke være omfattet af den kommunale og regionale momsrefusionsordning, jf. § 8 i bekendtgørelse nr. 711 af 26. juni 2012 om momsrefusion for kommuner og regioner.

Da den kommunale virksomhed i dette forsøg vil være momsfrataget, vil kommunen have mulighed for at sælge deres bleer billigere end de private virksomheder, idet de kommunale virksomheders bleer ikke pålægges salgsmoms. Det skal sikres, at kommunale virksomheders salg af bleer i en situation uden pålagt salgsmoms ikke virker konkurrenceforvridende.

Kommunalbestyrelsen skal derfor, for at undgå konkurrenceforvridende effekter, prisfastsætte bleerne, således at prisen afspejler en situation, hvor kommunalbestyrelsens salg af bleer ikke er momsfrataget. Prisen skal således tillægges en udgift svarende til salgsmoms, hvilket indebærer, at kommunen vil opnå en beskeden økonomisk gevinst på salget af bleer.

Konkurrenceforvridende effekter kan især opstå i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke løbende sikrer sig, at der er fuld omkostningsdækning inkl. tillæg svarende til salgsmoms for tilbuddet om salg af bleer, som den kommunale virksomhed tilbyder, eller hvis den kommunale virksomhed har en fortrinsstilling frem for private virksomheder, eksempelvis med hensyn til oplysninger om og adgang til de borgere, som er potentielle købere af bleer.

Kommunalbestyrelserne i frikommunerne skal være opmærksomme på disse konkurrenceforvridende effekter både i forhold til allerede etablerede leverandører, og i forhold til, at det ikke afholder private leverandører fra at gå ind på markedet.

Kommunalbestyrelsen skal derfor sikre, at der kontinuerligt er fuld dækning for samtlige direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med salg af bleer, inklusive tillæg svarende til salgsmoms, og at private leverandører har lige adgang til at tilbyde forældrene bleer.

Hvis prisen for bleer fastsættes i henhold til det oven for anførte, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, må risikoen for konkurrenceforvridende effekter og krydssubsidiering i vidt omfang antages at være imødegået.

Hvis kommunalbestyrelsens salg af bleer alligevel fører til konkurrenceforvridning, kan forholdet være omfattet af konkurrencelovens forbud mod konkurrenceforvridende støtte. Ifølge konkurrencelovens § 14 påser Konkurrencerådet overholdelse af konkurrenceloven, herunder lovens regler om konkurrenceforvri-

dende offentlig støtte i konkurrencelovens § 11 a, og rådet kan blandt andet behandle en sag på baggrund af en fremsendt klage. Klage over eventuel overtrædelse af konkurrenceloven kan indgives af enhver.

Kommunalbestyrelsen skal som led i ansøgningen om godkendelse af forsøg med salg af bleer oplyse forældrene, hvorledes fastsættelsen af prisen for ordningen finder sted første gang. Kommunalbestyrelsen skal justere prisen fremadrettet, hvis kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at der er et misforhold mellem prisen og de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 3* indebærer, at de(n) enkelte forælder/forældre i den enkelte daginstitution selv beslutter, om de vil benytte det kommunale tilbud om bleer. Det er således frivilligt, om de(n) enkelte forælder/forældre vil tage imod tilbuddet om at købe bleer.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 4* fastsætter, at forældrenes betaling for bleer enten kan fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige udgifter til bleer pr. barn for børn i samme aldersgruppe, som modtager bleer i daginstitutionen, eller på baggrund af det enkelte barns forbrug af bleer. Den enkelte frikommune får dermed frihed til at vælge, hvilken model for fastsættelse af betaling, som bedst understøtter det lokale behov i kommunen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 9 b, stk. 2, som affattet i denne lovs § 1, nr. 2, for fastsættelse af prisen for kommunens salg af bleer.

Med henblik på at sikre sammenhæng mellem den ydelse, som forældrene modtager og deres betaling heraf, skal udgiften til bleer i tilfælde, hvor forældrenes betaling beregnes på baggrund af de gennemsnitlige udgifter til bleer pr. barn, fastsættes på baggrund af børn i samme aldersgruppe. Med børn i samme aldersgruppe forstås børn, der på grund af deres alder må forventes at have samme forbrug af bleer.

Forældrenes betaling er fastsat ud fra princippet om, at der skal være sammenhæng mellem den ydelse, som forældrene modtager og deres betaling heraf.

Til nr. 3 (frikommunelovens § 12 a)

Efter udlændingelovens § 46 c, 1. pkt., kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang afgørelser om meddelelse, forlængelse, bortfald og inddragelse af registreringsbeviser og opholdskort efter § 6, opholdstilladelser efter § 9, stk. 1, nr. 3, med henblik på adoption, og afgørelser om udstedelse, annullering og inddragelse af visum efter § 4 a, stk. 3, til udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse efter § 9, stk. 1, nr. 3, med henblik på adoption, kan træffes af andre myndigheder end Udlændingestyrelsen.

Udlændingelovens § 46 c blev i sin oprindelige form indsat i udlændingeloven ved lov nr. 382 af 15. juni 1995 om ændring af udlændingeloven. Det fremgår af lovforslaget, hvorved bestemmelsen blev foreslået indsat (Lovforslag nr. L 194 af 4. april 1995, bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 13), at hensigten er at udvælge en række begrænsede sagsområder, inden for hvilke der kan ske udlægning af sager fra Direktoratet for Udlændinge (nu Udlændingestyrelsen) til statsamterne (nu statsforvaltningerne).

Bemyndigelsen i udlændingelovens § 46 c er bl.a. anvendt til at udlægge sager om registreringsbeviser og opholdskort til statsforvaltningerne.

Det følger således af § 33, stk. 1, i EU-opholdsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 474 af 12. maj 2011), at afgørelser om udstedelse af registreringsbeviser og opholdskort og om ophør af opholdsret og inddragelse af registreringsbeviser og opholdskort træffes af statsforvaltningerne.

Efter den foreslåede bestemmelses *stk. 1, 1. pkt.*, kan justitsministeren godkende frikommuneforsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan træffe afgørelser om udstedelse af registreringsbeviser og opholdskort efter udlændingelovens § 6 til udlændinge, som bor eller har til hensigt at bosætte sig i kommunen.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at justitsministeren efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune kan godkende, at en frikommune i stedet for statsforvaltningen kan udstede registreringsbeviser (udstedes til EU-borgere samt EØS-statsborgere og schweiziske statsborgere) og

opholdskort (udstedes til tredjelandssstatsborgere, der er omfattet af EU-reglerne) til udlændinge, der bor eller har til hensigt at bosætte sig i kommunen.

Den foreslåede bestemmelse omfatter udstedelse af registreringsbeviser og opholdskort på baggrund af en førstegangsansøgning fra en udlænding, der bor eller ønsker at bosætte sig i kommunen. Ansøgninger om et nyt registreringsbevis eller opholdskort, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 21, stk. 2, og § 24, 3. pkt., er ikke omfattet, og behandlingen af sådanne sager kan således ikke udlægges fra statsforvaltningen til en frikommune. Det samme gælder ansøgninger om bevis for ret til tidsubegrænset ophold.

Videregivelse af personoplysninger fra kommunen til en statsforvaltning til brug for statsforvaltningens afgørelser om et nyt registreringsbevis eller opholdskort og afgørelser om ret til tidsubegrænset ophold skal ske efter reglerne i persondataloven.

Kompetencen til at træffe afgørelser om udstedelse af registreringsbeviser og opholdskort omfatter også afslag på udstedelse af registreringsbeviser og opholdskort. Den foreslåede bestemmelse omfatter ikke afgørelser vedrørende ophør af opholdsret og inddragelse af registreringsbeviser og opholdskort. Der kan således ikke gives en frikommune mulighed for at træffe afgørelse i stedet for statsforvaltningen på disse områder.

Kravet om, at udlændingen bor eller har til hensigt at bosætte sig i kommunen, indebærer, at kommunen skal kunne lægge til grund, at udlændingen allerede bor eller efterfølgende vil bosætte sig i kommunen. Om dette er tilfældet, vil bero på en konkret vurdering, men der skal være konkrete holdepunkter for, at udlændingen har til hensigt at bosætte sig i kommunen. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen fremlægger dokumentation i form af en lejekontakt.

Ligesom statsforvaltningerne er frikommunen før udstedelse af et registreringsbevis eller et opholdskort forpligtet til at sikre, at grundlaget for at udstede registreringsbeviset eller opholdskortet er til stede.

Det påhviler således frikommunen at sørge for at foretage den nødvendige prøvelse af, om betingelserne for udstedelse af registreringsbevis og opholdskort er til stede. Denne prøvelse skal være af samme omfang og intensitet som den prøvelse, der foretages i statsforvaltningerne.

Det er ikke hensigten at den kontrol, der foregår på området, skal mindskes. Det påhviler således frikommunen at være opmærksom på tilfælde, hvor der kan være anledning til at fremtage en sag til efterfølgende kontrol med henblik på at vurdere, om grundlaget for opholdsretten fortsat er til stede og foretage det fornødne for at sikre, at statsforvaltningen – der fortsat har kompetencen til at træffe afgørelser vedrørende ophør af opholdsret og inddragelse af registreringsbeviser og opholdskort – gøres opmærksom herpå.

Videregivelse af personoplysninger fra kommunen til en statsforvaltning til brug for statsforvaltningens afgørelser herom skal ske efter reglerne i persondataloven.

Som det også gælder i forbindelse med statsforvaltningernes sagsbehandling, finder forvaltningslovens almindelige regler anvendelse. Det betyder bl.a., at frikommunen skal iagttage reglerne i forvaltningslovens § 19 om partshøring og forvaltningslovens kapitel 6 og 7 om begrundelse og klagevejledning.

Det vil være frikommunen, der har ansvaret for de oplysninger, som kommunen behandler i forbindelse med, at kommunen træffer afgørelser om udstedelse af registreringsbeviser og opholdskort. Det betyder, at kommunen vil have ansvaret for, at persondataloven (Lov nr. 429 af 31. maj 2000 som ændret senest ved lov nr. 422 af 10. maj 2011) og sikkerhedsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001) iagttages med hensyn kommunens behandlinger af oplysningerne.

Den foreslåede bestemmelses *stk. 1, 2. pkt.*, indebærer, at kommunalbestyrelsen i en frikommune, som efter justitsministerens godkendelse kan træffe afgørelser om udstedelse af registreringsbeviser og opholdskort, har de beføjelser, som statsforvaltningerne har efter udlændingelovens § 44 a, stk. 5, § 44 a, stk. 10, § 45 a, stk. 1 og 2, § 45 c og § 46 d.

Der er tale om beføjelser, som statsforvaltningerne er tildelt som følge af deres kompetence til at behandle sager på EU-området. Det drejer sig om beføjelserne til uden samtykke at indhente oplysninger i indkomstregisteret, jf. udlændingelovens § 44 a, stk. 5, og til at videregive visse oplysninger om udenlandske arbejdstagere, der har fået udstedt registreringsbevis på baggrund af beskæftigelse efter udlændingeloven til brug for Arbejdsmarkedsstyrelsens overvågning af arbejdsmarkedet, jf. udlændingelovens § 44 a, stk. 10, om udveksling af oplysninger med efterretningstjenesterne, jf. udlændingelovens § 45 c, og om udveksling af sagsakter med Udlændingestyrelsen og en anden statsforvaltning, jf. udlændingelovens § 46 d.

Som det gælder for statsforvaltningerne, forudsættes det, at frikommunen anvender de nævnte bestemmelser i overensstemmelse med de rammer, der er fastlagt i forbindelse med bestemmelseernes indførelse.

Udlændingelovens § 44 a, stk. 5, er i sin oprindelige form indsat i udlændingeloven ved lov nr. 301 af 14. april 2006 om ændring af udlændingeloven og lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Fremrykket ansøgningstidspunkt i sager om humanitær opholdstilladelse, indberetningspligt ved mistanke om genopdragelsesrejser, begrænsning af adgangen til familiesammenføring for personer, der er dømt for børnebortførelse, ændrede regler om undervisning og aktivering af voksne asylansøgere m.v.). Der henvises til Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, s. 2778 ff. (L 94 som fremsat).

Ved lov nr. 1336 af 19. december 2008 om ændring af kildeskatteloven, opkrævningsloven, udpantningsloven og forskellige andre love (Konsekvensændringer som følge af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige) er der foretaget en konsekvensrettelse af en paragrafhenvvisning i § 44 a, stk. 5. Der henvises til Folketingstidende 2008-09, Tillæg A, s. 283 ff. (L 21 som fremsat).

Udlændingelovens § 44 a, stk. 10, er indsat i udlændingeloven ved lov nr. 486 af 17. juni 2008 om ændring af udlændingeloven (Rekruttering af udenlandsk arbejdskraft m.v.). Der henvises til Folketingstidende 2007-08 (2. samling), Tillæg A, s. 4776 ff. (L 132 som fremsat).

Udlændingelovens § 45 c, stk. 1, er indsat i udlændingeloven ved lov nr. 362 af 6. juni 2002 om ændring af udlændingeloven (Initiativer mod terrorisme m.v. opfølgning på FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 af 28. september 2001 om bekæmpelse af terrorisme). Der henvises til Folketingstidende 2001-02 (2. samling), Tillæg A, s. 751 ff. (L 32 som fremsat).

Udlændingelovens § 45 c, stk. 2-3, er indsat i udlændingeloven ved lov nr. 1398 af 27. december 2008 om ændring af udlændingeloven (Videregivelse af oplysninger til anklagemyndigheden, gennemførelse af SIS II-forordningen m.v.). Der henvises til Folketingstidende 2008-09, Tillæg A, s. 144 ff. (L 11 som fremsat).

Udlændingelovens § 46 d er i sin oprindelige form indsat i udlændingeloven ved lov nr. 290 af 24. april 1996 om ændring af udlændingeloven. Der henvises til Folketingstidende 1995-96, Tillæg A, s. 1423 ff. (L 41 som fremsat). Bestemmelsen er ændret ved lov nr. 542 af 24. juni 2005 om regional statsforvaltning. Der henvises til Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), Tillæg A, s. 3012 ff. (L 70 som fremsat).

Efter den foreslåede bestemmelses *stk.* 2, kan kommunalbestyrelsen i frikommunens afgørelser påklages til Udlændingestyrelsen. Påklages en afgørelse inden 7 dage efter, at den er meddelt den pågældende, har udlændingen ret til at blive her i landet, indtil klagesagen er afgjort. Udlændingestyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse svarer til indholdet af bestemmelsen i EU-opholdsbekendtgørelsens § 34, der gælder for statsforvaltningernes afgørelser.

Den foreslåede bestemmelse vedrører forsøg inden for justitsministerens område. Der har ikke tidligere været forsøgshjemler i frikommuneloven inden for dette område. Det foreslås derfor, at »Justitsministerens område« indsættes som overskrift umiddelbart inden forsøgsbestemmelsen.

Til nr. 4 (frikommunelovens § 15 a)

Efter de gældende regler i folkeoplysningslovens § 8, stk. 3, skal foreninger inden for den folkeoplysende voksenundervisning årligt afsætte 10 pct. af det ydede grundtilskud og supplerende grundtilskud til debatskabende aktiviteter.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen i en frikommune kan give dispensation fra gældende regler, således at foreninger inden for den folkeoplysende voksenundervisning kan undlade at afsætte 10 pct. af det årlige grundtilskud og supplerende grundtilskud til debatskabende aktiviteter.

Kommunalbestyrelsen beslutter, om dispensationen skal gives samlet eller til dele af de af bestemmelsen omfattede foreninger, eller om dispensationen gives enkeltvis efter ansøgning eller på anden måde.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at give foreningerne bedre muligheder for en mere fleksibel og behovsbestemt tilrettelæggelse af kursusudbuddet, samt at lette frikommunen for administrative byrder forbundet med administrationen af videreførte beløb fra 10 pct. puljen.

Til nr. 5 (frikommunelovens §§ 24 a-b).

Ad § 24 a

Efter § 17, stk. 1, i lov om naturbeskyttelse (skovbyggelinjen), må der ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende inden for en afstand af 300 m fra skove. For privatejede skove gælder dette kun, hvis skovarealet udgør mindst 20 ha sammenhængende skov.

Bestemmelsen har til formål at sikre skovenes værdi som landskabselementer og opretholde skovbryne som værdifulde levesteder for planter og dyr.

Skovbyggelinjen ligger ikke fast, men flytter sig i takt med udvidelser eller indskrænkninger af skoven. Også nye skove afkaster byggelinje, og hvis den nye skov er en offentligt ejet skov, afkaster den skovbyggelinje uanset skovens størrelse.

Det betyder, at arealer med tiden kan blive omfattet af skovbyggelinje og dermed kravet om forudgående tilladelse til bebyggelse. Det gælder, uanset om arealerne er bebyggede eller ej, eller om de f.eks. er lokalplanlagt.

Skovbyggelinjen kan fraviges med henblik på placering af bebyggelse mv. tættere på skoven end 300 m. Det sker enten ved kommunalbestyrelsens konkrete afgørelse om tilladelse til opførelse af byggeri inden for skovbyggelinjen, eller ved at miljøministeren efter anmodning fra en kommunalbestyrelse ophæver skovbyggelinjen inden for et område, dvs. normalt i forbindelse med lokalplanlægning til byudvikling.

Den foreslåede bestemmelse giver miljøministeren mulighed for at godkende forsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune, hvorefter frikommunen kan beslutte, at arealer, der bliver omfattet af en lokalplan i forsøgsperioden, ikke på et senere tidspunkt bliver omfattet af skovbyggelinjen, hvis der f.eks. efterfølgende etableres en offentlig skov tæt på den lokalplanlagte bebyggelse. Realisering af lokalplanen og efterfølgende løbende ønsker om opførelse af f.eks. tilbygninger, udhuse og garager vil herefter ikke forudsætte kommunalbestyrelsens dispensation fra skovbyggelinjen.

Det skal fremgå af lokalplanens redegørelse, jf. § 16, stk. 2, i lov om planlægning, at kommunalbestyrelsen med hjemmel i frikommuneloven har bestemt, at det lokalplanlagte areal ikke skal kunne omfattes af naturbeskyttelseslovens § 17 om skovbyggelinje på et senere tidspunkt, og at virkeliggørelse af lokalplanen ikke forudsætter dispensation fra denne bestemmelse.

Det forudsættes, at lokalplanområdet ikke er omfattet af skovbyggelinje ved lokalplanens endelige vedtagelse. Retsvirkningen vil gælde ud over forsøgsperioden så længe lokalplanen er gældende. Der henvises til lovforslagets § 2.

Ad § 24 b

Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, om at kommunalbestyrelsen kan gøre undtagelse fra naturbeskyttelseslovens § 17 om skovbyggelinjen, indeholder ikke nogen nedre grænse for størrelsen af byggeri, der kræver kommunalbestyrelsens forudgående tilladelse. Både opførelse af tilbygninger, udhuse og garager kræver derfor kommunalbestyrelsens forudgående tilladelse.

Planlovens § 36 undtager en række byggearbejder mv. fra kravet om landzonetilladelse efter lovens § 35, stk. 1. Planlovens § 36, stk. 1, nr. 7, vedrører mindre bygninger som carporte, drivhuse og udhuse mv., der kan opføres uden landzonetilladelse, når disse opføres i tilknytning til enfamiliehuse eller sommerhuse, og byggeriet ikke medfører oprettelse af en ny selvstændig bolig.

Kravet om tilknytning svarer til formuleringen i planlovens § 36, stk. 1, nr. 7, og betyder, at den nye bebyggelse sammen med ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer skal udgøre en hensigtsmæssig enhed. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslag om ændring af planloven i 2009 (LF 135 – FT 2008/2009), at »ved opførelse af bygninger »i tilknytning til« forstås i overensstemmelse med planlovens mangeårige administrationspraksis opførelse inden for en afstand af indtil ca. 20 m fra bebyggelsen. Det er dog ikke alene afstanden, der afgør, om en bygning kan siges at ligge i tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Det beror på en samlet vurdering af, om byggeriet naturligt opleves som havende tilknytning til den eksisterende bebyggelse, bl.a. henset til terrænforhold og landskabet i øvrigt.«

Den foreslåede bestemmelse er inspireret af bestemmelsen i planlovens § 36, stk. 1, nr. 7, men muliggør kun bygninger med et samlet areal på op til 25 m², hvor planloven muliggør opførelse af bygninger på op til 50 m² uden tilladelse. Begrundelsen herfor er, at skovbyggelinjen varetager specifikke landskabshensyn i forhold til skoven, hvorfor yderligere bebyggelse end indeholdt i forslaget kun bør ske med kommunalbestyrelsens tilladelse og konkrete vurdering af de landskabelige forhold.

Den foreslåede bestemmelse giver miljøministeren mulighed for at godkende forsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune, hvorefter der kan opføres mindre bygninger, der udgør et samlet areal på maksimalt 25 m², eksempelvis et udhus og et drivhus, uden kommunalbestyrelsens forudgående dispensation fra skovbyggelinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2. Ved beregningen af det samlede maksimale bebyggelsesareal på 25 m² medregnes ikke eksisterende bygninger, hvortil der allerede er givet tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 17, stk. 1.

Det er en konsekvens af forslaget, at med bortfald af tilladelseskravet skal skovejer i disse tilfælde ikke længere underrettes om byggeri inden for skovbyggelinjen, som ellers er et krav efter gældende regler i naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2.

Med kravet om 25 m² som det maksimale bebyggelsesareal for de bygninger, der kan opføres uden tilladelse, og til, at disse skal opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger, vurderes forslaget ikke at indebære væsentlige negative konsekvenser af betydning for skoven og for de hensyn, som varetages med skovbyggelinjen. En vurdering heraf forventes at indgå i kommunalbestyrelsens evaluering af projektet.

Til nr. 6 (frikommunelovens § 24 c)

Fødevareministeren er i medfør af § 10 i lov om drift af landbrugsjorder, jf. lovbekendtgørelse nr. 191 af 12. marts 2009, bemyndiget til at træffe bestemmelse om, hvilke plantearter der skal anses for uønskede, fordi de kan skade afgrøderne, naturen eller landskabet. Fødevareministeren kan herudover fastsætte regler om bekæmpelse og forebyggelse af udbredelse af uønskede plantearter herunder bestemmelser om at udføre bekæmpelsen, såfremt ejeren eller brugeren ikke har efterkommet et påbud herom inden for en nærmere fastsat frist. Ministeren kan herunder fastsætte, at denne bekæmpelse sker helt eller delvis for ejerens eller brugerens regning. Af bemærkningerne til § 10, stk. 3, i lovforslag L 112 fremsat den 12. december 2003 fremgår det, at muligheden for myndighederne til at foretage bekæmpelse for ejers eller brugers regning gælder for flyvehavre, men ikke for kæmpebjørneklo.

Bemyndigelsen i § 10 i lov om drift af landbrugsjorder er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 862 af 10. september 2009 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Efter bekendtgørelsen kan en kommune vedtage og offentliggøre en indsatsplan for bekæmpelse af bjørneklo. Det er kun på arealer, der er omfattet af en indsatsplan, at ejeren eller brugeren af et areal har pligt til at bekæmpe kæmpebjørneklo effektivt i overensstemmelse med indsatsplanen.

Hvis indsatsplanens bestemmelser om bekæmpelse af kæmpebjørneklo ikke overholdes, kan kommunen påbyde den pågældende ejer eller bruger at foretage bekæmpelsen inden for en frist på ikke under 14 dage. Af påbuddet skal det fremgå, at kommunen kan foretage bekæmpelse, hvis påbuddet ikke efterkommes. Bekæmpelsen foretages i så fald for kommunens regning. Undladelse af at efterkomme et meddelt påbud kan straffes med bøde.

Indsatsplaner og påbud kan påklages til NaturErhvervstyrelsen. En klage over et påbud har ikke opsættende virkning.

I redegørelse om lovovervågning af lov om drift af landbrugsjorder (meddelt Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 7. januar 2008, FLF alm. del – bilag 81) fremgår det, at flere kommuner har haft ønske om, at bekæmpelse af kæmpebjørneklo kan ske på ejers regning.

Den foreslåede bestemmelse giver fødevarerministeren mulighed for at godkende forsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune, hvorefter frikommunen foretager bekæmpelse af kæmpebjørneklo på ejerens eller brugerens regning.

Det forudsættes, at en frikommunes bekæmpelse på ejerens eller brugerens regning foretages efter den billigste og bedste bekæmpelsesmetode. Dermed sikres det, at en ejer eller bruger ikke rammes uforholdsmæssigt hårdt økonomisk. I forbindelse med forslag til bødeniveau ved manglende overholdelse af påbud om at bekæmpe kæmpebjørneklo har NaturErhvervstyrelsen udtalt, at minimumsprisen for at bekæmpe kæmpebjørneklo pr. kvadratmeter er på ca. 1,5 kr. og maksimumsprisen er på ca. 3 kr. Bekæmpelse af kæmpebjørneklo på ejerens eller brugerens regning bør ikke uden en veldokumenteret begrundelse afvige væsentligt fra denne økonomiske ramme. Hvis kommunen vælger at foretage bekæmpelse på ejerens eller brugerens regning, forudsættes det, at der ikke samtidig hermed indledes en straffesag mod ejeren eller brugeren for ikke at efterkomme påbuddet om bekæmpelse af bjørneklo. Det skal fremgå af det meddelte påbud, at kommunen kan foretage bekæmpelse på ejerens eller brugerens regning, hvis påbuddet ikke efterkommes.

Med muligheden for at kunne bekæmpe kæmpebjørneklo på ejerens eller brugeren regning, hvis et påbud ikke efterkommes, kan frikommunen skride direkte til bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Det kan ske i stedet for at skulle politianmelde ejeren eller brugeren, hvilket er administrativt tungt, uden at det sikres, at kæmpebjørneklo bliver bekæmpet. Uanset kommunens midler sikres dermed en hurtig og effektiv bekæmpelse af kæmpebjørneklo til gavn for biodiversiteten.

Den foreslåede bestemmelse vedrører forsøg inden for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris område. Der har ikke tidligere været forsøgshjemler i frikommuneloven inden for dette område. Det foreslås derfor, at »Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris område« indsættes som overskrift umiddelbart inden forsøgsbestemmelsen

Til nr. 7 (frikommunelovens §§ 28 a-b).

Efter de gældende regler i lov om private fællesveje (privatvejloven) kan kommunalbestyrelsen bestemme, at private fællesveje skal holdes belyst af hensyn til færdslen på vejen eller for at tilgodese andre almene offentlige hensyn, jf. § 59, stk. 1. Sidstnævnte er typisk af kriminalpræventive grunde.

Hvis kommunalbestyrelsen stiller krav om belysning på private fællesveje, skal anlæg, forbedring og drift udføres som samlede arbejder, jf. privatvejlovens § 59, stk. 2, og de særlige regler om proceduren herfor samt fordeling af udgifterne skal anvendes, jf. privatvejlovens § 59, stk. 3. Dette indebærer, at

kommunalbestyrelsen bl.a. skal sørge for, at den påbudte belysning gennemføres, og at der udfærdiges fordeling af udgifterne blandt de vedligeholdelsespligtige grundejere, jf. privatvejlovens § 55, stk. 1, og § 49.

Den foreslåede bestemmelse giver en kommunalbestyrelse i en frikommune mulighed for at overlade drift og vedligeholdelse af de påbudte arbejder, samt afregningen med forsyningsselskabet til de vedligeholdelsespligtige grundejere. Den foreslåede bestemmelse giver således mulighed for forsøg, hvor der ses bort fra privatvejlovens § 59, stk. 2 og 3, således at grundejerne – og ikke kommunen – selv kan stå for drift og vedligeholdelse af kommunalt påbudt vejbelysning, herunder foretage en udgiftsfordeling, indgå forsyningsaftale med el-værk m.v. Selve anlægget af vejbelysningen skal dog fortsat varetages af frikommunen.

Frikommunerne skal ligeledes iagttage privatvejlovens § 59, stk. 3, jf. § 48. Det betyder, at grundejerne enten ved et vejsyn, jf. privatvejlovens § 48, stk. 2 og 3, eller ved skriftlig procedure, jf. privatvejlovens § 48, stk. 4, skal høres over den beslutning, som kommunen planlægger at træffe.

Bestemmelsen er navnlig tænkt at få anvendelse ved private fællesveje, der vedligeholdes af en grundejerforening eller lignende. Den kan endvidere anvendes på andre private fællesveje, hvor der blandt de forpligtede grundejere kan konstateres en villighed til selv at sørge for at gennemføre den påbudte vejbelysning samt indgå aftale med forsyningsvirksomheden.

Det skal bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke ændrer kommunens forpligtelse til at betale en del af udgifterne til belysningen af en privat fællesvej, hvis denne kræves belyst af hensyn til den almene færdsel, jf. privatvejlovens § 59, stk. 4. Den foreslåede bestemmelse ændrer endvidere ikke ved, at kommunen kan afholde udgifter til anlæg, forbedring og drift af vejbelysning, hvis almene offentlige hensyn taler derfor, jf. privatvejlovens § 59, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vedrører forsøg inden for transportministerens område. Der har ikke tidligere været forsøgshjemler i frikommuneloven inden for dette område. Det foreslås derfor, at »Transportministerens område« indsættes som overskrift umiddelbart inden forsøgsbestemmelsen.

Ad § 28 b

Efter § 11, stk. 1, i lov om trafiksselskaber, skal trafiksselskabet for svært bevægelseshæmmede over 18 år etablere individuel handicapkørsel, som rækker ud over transport til behandling, terapi eller lign.

Ordningen skal ses som et alternativ til den kollektive trafik, da den henvender sig til svært bevægelseshæmmede, der er afskåret fra at benytte offentlige transportmidler, selvom de er handicapvenligt indrettet.

Efter § 5 i lov om trafiksselskaber, er det trafiksselskaberne, der er forpligtiget til at varetage samtlige opgaver vedrørende offentlig servicetrafik, herunder individuel handicapkørsel for svært bevægelseshæmmede. Efter den gældende ordning kan kommunerne således ikke selv varetage disse opgaver.

Udover at finansiere individuel handicapkørsel for kommunens egne borgere, er kommunernes opgave i forbindelse med ordningen alene at afgøre, hvorvidt borgeren opfylder betingelserne for at være omfattet af ordningen. Selve administrationen af ordningen, indkøb af kørslen mv. varetages af trafiksselskabet.

Den foreslåede bestemmelse giver transportministeren mulighed for at godkende forsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune, hvorefter frikommunen får mulighed for selv at varetage den individuelle handicapkørsel for svært bevægelseshæmmede. Frikommunerne overtager således alle opgaver i forbindelse med individuel handicapkørsel, herunder administration af ordningen, indkøb af kørslen mv.

I § 11 i lov om trafiksselskaber er der opstillet en række minimumskrav til individuel handicapkørsel. Endvidere gælder der i medfør af loven en række krav, som trafiksselskaberne skal overholde i forbindelse med varetagelsen af offentlig servicetrafik. Flere af disse krav har også betydning for individuel handicapkørsel for svært bevægelseshæmmede.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 2*, præciserer, at frikommunerne – på samme måde som et trafiksel-skab – vil være omfattet af lov om trafikskaber, for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører individuel handicapkørsel, hvis en frikommune træffer beslutning om at varetage opgaven selv.

Som eksempel kan nævnes, at trafikskaberne er forpligtede til at samarbejde om offentlig servicetra-fik, der krydser grænsen mellem to trafikskabers område, jf. § 5, stk. 2, i lov om trafikskaber. Dette gælder også for individuel handicapkørsel.

Med den foreslåede bestemmelse forudsættes det, at kommunen skal samarbejde med de trafikskaber, hvor kørslen krydser grænsen mellem to trafikskaber område. Det forudsættes således, at den kørsel, kommunen varetager for sine borgere, geografisk fortsat dækker minimum hele det trafikskabs område, som kommunen deltager i.

Den foreslåede bestemmelse medfører ikke, at eksisterende aftaler på området bortfalder. Det forud-sættes således, at eksisterende aftaler om nødvendigt opsiges eller genforhandles i forbindelse med, at frikommunerne overtager varetagelse af individuel handicapkørsel for svært bevægelseshæmmede.

Til § 2

Frikommuneforsøg gælder som udgangspunkt alene inden for forsøgsperioden, jf. § 1 i lov om frikom-muner. Når det drejer sig om regulering af fast ejendom kan det imidlertid være uhensigtsmæssigt, hvis et forsøg ikke får retsvirkning ud over forsøgsperioden.

Den foreslåede § 24 a nødvendiggør en konsekvensændring i § 17 i lov om naturbeskyttelse, der sikrer, at områder, der som led i godkendte frikommuneforsøg friholdes for på et senere tidspunkt at blive omfattet af skovbyggelinjen efter § 17 i lov om naturbeskyttelse, opretholder status, også efter at forsøgsperioden er afsluttet.

Status opretholdes efter forsøgsperiodens udløb, så længe lokalplanen er gældende. Hvis lokalplanen efterfølgende ophæves og erstattes af en ny lokalplan, efter at forsøgshjemmelen i frikommuneloven er ophævet, må kommunalbestyrelsen efter normale regler anmode miljøministeren om at ophæve linjen inden for lokalplanområdet. Miljøministeren vil i den situation normalt kunne ophæve skovbyggelinjen helt eller delvis inden for lokalplanområdet.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2013.

Lovforslaget vil først få retsvirkning i forhold til enkelte borgere m.fl. i de udvalgte frikommuner, når kommunalbestyrelsen i frikommunen har truffet beslutning om at iværksætte et forsøg. Hvis iværksættel-sen af et forsøg forudsætter godkendelse af vedkommende minister, vil forsøget først få retsvirkning i forhold til kommunens borgere, når ministerens godkendelse foreligger.

Bestemmelserne i de foreslåede *stk. 2* og *3* indeholder særlige regler for forsøg efter lovens § 9 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 2* indebærer, at § 9 a har virkning fra det tidspunkt, hvor en, på tids-punktet for lovens ikrafttræden, igangværende periode, for forældrenes fravalg af et sundt frokostmåltid, er ophørt, og forældrene derfor på ny skal træffe beslutning om fravalg efter reglerne i dagtilbudslovens § 16 b. Dette indebærer, at perioden for forældrenes fravalg ikke kan ændres midt i en fravalgsperiode, som er i gang, når loven træder i kraft. Hermed sikres det, at forældrene får oplysninger om den forlængede periode forud for en ny fravalgsafstemning.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 3* indebærer, at forsøg efter § 9 a kan løbe frem til 31. december 2018. Bestemmelsen fraviger den i frikommunelovens § 1 anførte forsøgsperiode, som udløber den 31. december 2015. Dette skyldes, at forsøget ikke vil være relevant, hvis det skulle afvikles inden for den generelt fastsatte periode jf. bemærkningerne til § 9 a i lovforslagets § 1, nr. 2.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2

I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009, som senest ændret ved lov nr. 580 af 18. juni 2012, foretages følgende ændring:

§ 17.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 gælder ikke for

- 1) bestående forsvarsanlæg,
- 2) havneanlæg og de landarealer, der ved lokalplan er udlagt til havneformål,
- 3) driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, og
- 4) andre områder, der efter den hidtidige lovgivning har været undtaget.

1. I § 17, *stk. 2*, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) områder, der som led i frikommuneforsøg bliver omfattet af en lokalplan og med hjemmel i § 24 a i frikommuneloven friholdes for efterfølgende at blive omfattet af forbuddet i stk. 1, så længe lokalplanen er gældende,«

Nr. 3 og 4 bliver herefter nr. 4 og 5.